

Список використаних джерел

1. Ковальська Л.В. Зарубіжний досвід розвитку туризму для неповносправних, та його інтерпретація в Україні /Л.В. Ковальська // Матеріали ІІІ Всеукраїнської науково-практичної конференції «Стан та перспективи розвитку культурологічної науки в Україні»: Збірник тез доповідей (І частина). – Миколаїв: ВП «Миколаївська філія КНУКіМ», 2017. – 194 с.
2. UNWTO [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www2.unwto.org/ru>.
3. Смирнова Д.Б. Безбарьерный туризм: основные понятия, перспективы развития / Д.Б. Смирнова, Ю.С. Смородина // World economy, finances and investments : сб. матер. ІІ Междунар. науч.-практ. конфер. – 2013. [Електронний ресурс]. – Режим доступу http://www.asconf.com/view_arhiv.
4. Андреева И.В. Геоэкологические основы природного паратуризма / И.В. Андреева // Мир науки, культуры, образования. – 2013. – № 2 (39). – 304–307.
5. Аникеева О.А. Россия без барьеров: туризм, доступный для всех / О.А. Аникеева, Ю.А. Анисимова // Сервис в России и за рубежом. – 2011. – 25. – № 6. – С. 17–21.

УДК 338.48(1-32)

Мілашовська О.І.

д.е.н., проф., кафедри готельно-ресторанної справи

Гусар С. С.

магістрант спеціальності «Туризм»

Мукачівський державний університет

м.Мукачево

mila_olga@i.ua

ФОРМУВАННЯ СТРАТЕГІЇ РОЗВИТКУ ТУРИСТИЧНИХ РЕГІОНІВ

Для туристичної індустрії важливе значення має формування стратегії розвитку туристичних регіонів. Стратегія розвитку туристичних регіонів повинна бути інструментом зовнішньої і внутрішньої промоції регіону, який би демонстрував перспективи регіону; організації майбутньої діяльності регіональних органів влади, забезпечення інтеграції, всебічності та єдності політики органів регіональної влади.

Обґрунтування розробки регіональних стратегій повинно максимально враховувати регіональну специфіку розвитку суб'єктів туристичного бізнесу, наявний туристичний потенціал території, дотримання відповідності стратегічних перспектив розвитку інших (суміжних до туризму) видів економічної діяльності. Теоретичним базисом формування стратегії розвитку туристичних регіонів повинні бути комплексні теоретико-методологічні дослідження з детальним аналізом на основі даних офіційної статистики та якісно проведених соціологічних досліджень туристичного бізнесу. Необхідно постійно шукати і зміцнювати переваги свого регіону, розуміти, які функції області можуть і повинні розвиватися, що гальмує просування туристичного продукту та як усунути перешкоди. Ефективність стратегії залежить від того, наскільки правильно буде організований процес її розроблення, реалізації, контролю за її виконанням [1].

Стратегії розвитку туристичних регіонів повинні враховувати:

- адаптацію нормативно-правових і законодавчих актів галузі рекреації і туризму до стандартів, прийнятих у європейському співтоваристві;
- залучення зовнішніх інвестицій до реалізації програми регіонального розвитку, окремих проектів, що входять до її складу, зокрема на розвиток інфраструктури для обслуговування рекреаційних потоків,
- транспорт, торгівлю, зв'язок, виробництво продукції для використання у курортно-рекреаційній діяльності і сфері послуг;
- створення привабливого туристичного іміджу регіону та просування регіонального турпродукту на національний та міжнародний туристичний ринок;
- розвиток матеріально-технічної бази та інфраструктури туристичної індустрії;
- комплексний підхід до підвищення якості прийому туристів та сервісного обслуговування;
- доведення до міжнародного рівня організації готельно-ресторанної справи та її сервісного обслуговування;

- розширення кількості і якості туристичних послуг, що надаються;
- участь у роботі регіональних і європейських салонів і ярмарків;
- організацію турів, що дадуть змогу якнайкраще ознайомитися із запропонованою продукцією і оцінити якість прийому;
- здійснення системного маркетингу ринку туристичних послуг;
- створення сприятливих умов для інвестицій, податкового і митного регулювання розвитку регіону;
- забезпечення раціонального використання та охорони туристичних ресурсів регіону, створення програм та планування подальших перспектив розвитку туристичного регіону [3].

Процес розробки стратегії дуже трудомісткий. Стратегія діяльності туристичних підприємств орієнтує їх на успіх; допомагає підприємцеві зрозуміти суть туристичного бізнесу, визначити своїх конкурентів, постачальників і покупців; привчає до чіткого рішення поставлених завдань; значно підвищує шанси не тільки вижити, а й ефективно працювати в умовах невизначеності зовнішнього середовища.

Особливого значення набувають питання стратегічного планування місцевого розвитку на середньострокову перспективу, які мають бути результатом спільної роботи різних суб'єктів місцевого розвитку: від органів місцевого самоврядування, територіальних підрозділів центральних органів влади до представників асоціацій місцевих підприємців, громадськості, науковців, діячів культури, освіти і спорту.

Планування регіонального розвитку туристичної сфери діяльності починається з розробки стратегічної платформи. Стратегічна платформа містить соціально-економічний аналіз і SWOT-аналіз, визначення і відбір конкурентних переваг, і визначення концепції (бачення) розвитку і стратегічних цілей туристичної сфери.

Стратегічна платформа розвитку туристичної сфери регіону є документом довгострокового характеру, який спрямований на те, щоб сприяти

розвитку туризму регіону в цілому. Бажано, щоб термін регіональних стратегій розвитку туристичної сфери збігався зі стратегіями на державному рівні.

Стратегічний рівень являє собою основу регіонального розвитку туристичної сфери. Структура стратегічної платформи включає в себе наступні елементи:

- резюме аналізу ситуації,
- ключові внутрішні і зовнішні чинники (SWOT-аналіз),
- стратегічне фокусування,
- концепція (бачення) розвитку,
- стратегічні цілі розвитку.

Процес розробки стратегії розвитку туристичної сфери починається з підготовчого етапу, який включає запуск процесу розробки стратегії та мобілізацію регіональних зацікавлених сторін.

Крім того, протягом всього процесу розробки стратегії розвитку туристичної сфери регіони повинні працювати на створення регіональної мережі для підготовки проектів. Ця мережа буде використовуватися на стадії розробки стратегії для створення проектних ідей, необхідних для практичної реалізації стратегії, а також в ході її реалізації у розробці проектних пропозицій та імплементації регіональних проектів розвитку туристичної сфери. Компонентне фокусування базується на тих же принципах і кроках, що і стратегічне фокусування. Результатом повинен бути SWOT-аналіз і визначення конкурентних переваг і перешкод для трьох компонентів: регіональна економіка, соціальний розвиток та захист навколишнього середовища.

Плани реалізації стратегій регіонального розвитку туристичної сфери повинні включати два типи проектів: так звані проекти «швидкого результату» і проекти-каталізатори, які матимуть більш стратегічно-довгостроковий вплив щодо досягнення цілей розвитку і ефекти мультиплікації. Вибір між цими двома типами проектів залежить від існуючої довіри (соціальний капітал) в регіоні або в конкретній місцевості та наявності ресурсів для реалізації розроблених заходів у санаторно-курортній сфері. В регіоні без особливого

досвіду стратегічного планування доцільно почати реалізацію стратегії регіонального розвитку з більш простих проектів, для яких існують локально доступні ресурси, - це робиться для побудови необхідної довіри і впевненості.

Список використаних джерел

1. Борушак М. Проблеми формування стратегії розвитку туристичних регіонів: монографія / М. Борушак. - Л.: ІРД НАН України, 2006. - 288 с.
2. Любіцева О.О. Туристичні ресурси України / О.О. Любіцева, Є.В. Панкова, В.І. Стафійчук. - К.: Альтерпрес, 2007. -369 с.
3. Мілашовська О. Регіональна політика соціально-економічного розвитку прикордонних регіонів: монографія / О. Мілашовська. - Ужгород: Карпати, 2008. - 512 с.

УДК 338.48(477.87)

П'ятка Н.С

Ткачук О.Р.

Мукачівський державний університет

м. Мукачєво

stojkanata1977@gmail.com

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ТУРИЗМУ НА ЗАКАРПАТТІ

На сьогодні туристична індустрія є однією із найбільш прогресуючих галузей світової економіки, тому її розглядають як самостійний вид економічної діяльності, так і як міжгалузевий комплекс. Для багатьох держав саме туризм приносить основний дохід та є джерелом прибутків. В економіці України туристична галузь відіграє вагомую роль.

Наша держава багата на туристичні зони, проте серед них можна виокремити Карпатський рекреаційний регіон, до якого входять Закарпатська, Івано-Франківська, Львівська та Чернівецька області. Сьогодні Закарпаття є одним із найпривабливішим куточків України для туристів. Наявність курортного та рекреаційного потенціалу, мальовничі пейзажі, цікаві визначні пам'ятки історії, культури та архітектури, особливе географічне розміщення на перетині п'яти держав: України, Румунії, Словаччини, Польщі та Угорщини,

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>